

Notranjec

GLASILO

POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA
ZA NOTRANJSKO V POSTOJNI.

Izhaja vsako soboto
in velja po pošti za celo
leto 4 K, za pol leta 2 K.
Posamezne številke po 10 v.
Na naročbe brez denarja
se ne oziramo. Uredništvo
in upravništvo je v Postojni
hišna št. 256.

Inserati
se računajo za celo stran
36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za
 $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani
9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K. Pri
večkratni objavi primeren
popust. Mala naznanila po
20 vin. od petit-vrstice.

Klerikalci v pravi luči.

V prvi številki „Notranjca“ smo že povedali, da je naš edini namen delovati za splošno, osobito pa za gospodarsko povzdigo Notranjske. Trdili smo tedaj tudi, da se ne bomo vtikali v verska vprašanja, da pa bomo vsakogar bičali, kdor se spušča v javnost in ne dela v prid našega kmečkega ljudstva, pa naj bo Peter ali Pavel. S tem smo mislili, da ublažimo v svoji ožji domovini divjaško strankarstvo, ki je bilo itak k nam zanešeno od drugod. Čitatelji danes lahko potrjujejo, da smo se vedno dosledno držali teh smeri in da smo vedno delali nato, da bi se naše zavedno notranjsko ljudstvo združilo pri skupnem delu. Nikdo pa nam ne more očitati, da smo po krivici ali nepošteno prijeli za lase škodljivce naših kmečkih koristi. Ko smo spregovorili za časa mlekarke vojske v Ljubljani pravično besedo v prilog kmečkega ljudstva, smo n. pr. govorili tudi z ljubljanskimi veljaki ravno tako odločno.

Klerikalcem nikakor ni bilo všeč, da smo si Notranjci osnovali neodvisen list, ki piše neglede na levo ali desno edinole v korist Notranjske. Velikanska agitacija se je začela. Nam so očitali, da smo liberalci, ki nočejo družega, kot Notranjcem vzeti vero. Kmalu so ljudje uvideli, da mi nismo prav nič družega, kot neodvisno kmečko glasilo in da je beseda „liberalec“ prazno strašilo, s katerimi bi klerikalci radi begali.

„Domoljub“ ni miroval. Začel je trgati „Notranjca“ drugače in vse dosedanje številke „Domoljuba“ niso družega, kot dolga vrsta podlih, surovih in neosnovanih napadov na vrle Notranjce in njihovo glasilo. Tisti Kristusovi nasledniki, ki bi imeli med nas prihajati v znamenju miru in sprave, hodijo k nam s škofovskim patentom za obrekovanje, blatenje in laž. Če jih pa spominjamo na njihovo pregrešno delo, pa vam vpijejo, da hočemo uničiti vero. Seveda ne mečemo v en koš one, ki so naročeni na „Domoljuba“ in one, ki ga pišejo. Med prvimi je brez dvoma mnogo

poštenih Notranjcev, ki bodo slej ali prej že uvideli, na kateri strani delajo za kmeta boljše. Lahko se bodo še odločili za neodvisno kmečko glasilo „Notranjca“ in proti ujedavemu farovškemu „Lažiljubu“. Drugi pa so oni obrekovalci, lažnjivci in prepirljivci, ki se zbirajo v Ljubljani okoli škofove palače, verno pokriti s plaščem krščanske ljubezni.

Sicer pa naj nam „Domoljub“ enkrat pove, kaj so storili klerikalci za Notranjce? O njihovem gospodarstvu je bolje, da molčimo. Na stotine grobov so skopali našim ljudem s svojimi propadlimi konsumi. Ta šola je bila presneto draga, četudi za one, katerim je težko kaj svetovati, zelo dobra. In danes?

Ako bi se kmetijska družba — ki pa ni strankarska — in naši boljši gospodarji ne potegovali za kmeta, bil bi revež. Računi klerikalne „Gospodarske zveze“ že zopet prorokujejo velikansk polom in mi družega ne rečemo, kot: Notranjci, pazite se, ko bo treba plačevati bo prepozno!

Morda pa imajo klerikalci zasluge na izobraževalnem polju? Tudi tu se kažejo ravno nasprotni sadovi. Na Gočah in v Knežaku sta bila ona dva slavna dneva, na katerih so naši ubogi Notranjci — nahujskani seveda — kazali svojo izobrazbo v poboju. „Domoljub“ če le more, piše proti šoli in učiteljem; saj on ve, da so „Domoljubovci“ med izobraženimi ljudmi bele vrane.

Na gospodarskem polju in na kulturnem polju torej nič. Morda pa so klerikalci dobri Slovenci in Slovani? V tem oziru obračajo plašč po vetru. Prejšnjega deželnega predsednika Hajna so napadali, češ da je Nemeč, sedanjega Švarca pa ne morejo prehvaliti, četudi je ravno tako Nemeč, ki zna le nekaj slovenskega. Novi deželni predsednik lahko dela proti ljudstvu, on lahko dela proti Slovencem, samo da dela za farovško malho, pa je dobro. Ravno tista je s klerikalnim Slovanstvom. Vedno se ustijo, da so narodni, kadar je treba to dejanski pokazati, pa se prodajo za skledo leče kakemu nemškemu baronu pri vladi. Take so se pokazali te dni v državnem zboru. Niso namreč hoteli

nastopiti proti nasilstvu Avstrije, ki ga je izvršila nad Srbijo, ker je kršila pogodbo in nepravilno zaprla mejo. Brez dvoma jim za take usluge naša vlada vedno obljubi kako drobtino, in kaj mar klerikalcem, če so zato zatajili svoj narod in se postavili na stran tlačitelj, mesto na stran zatiranega.

Taki so klerikalci v pravi luči. Ljudstvo, narod, domovino poznajo samo toliko časa, dokler se jih da molzti. Kjer peša bera, vpijejo, da peša vera. Naenkrat so vsi oni prokleti, ki se nočejo več klanjati njihovemu jarmu, pa naj so še tako pošteni in dobri ljudje.

Svaka sila do vremena. Sredstva se obrabijo. Leta 1848. že se je osvobodil naš kmet tlačanstva in vzlic vsem domoljubovskim spletkam trdno upamo, da bo naše notranjsko ljudstvo prvo med slovenskim, ki bo moglo v kratkem vstati kot organizovano kmečko ljudstvo, ktero ne bo pripoznavalo nobenega nasilja nad seboj.

Politične vesti.

Stavka v Trbovljah. V Hrastniku in Trbovljah je izbruhnila v tamošnjih premogokopih stavka, ker bogata družba delavcem noče dovoliti priboljškov. Delavci v Zagorju na Savi, kjer ima premogokop ista družba, se stavki niso pridružili, ker niso dovolj pripravljani. Da ostraši delavce, je vlada poklicala v Trbovlje ljubljanski batalijon 17. peš-polka. Vlada pač vedno drži z močnejšim!

Proti tržaškemu magistratu. Vlada je 29. januarja naznanila tržaškemu magistratu, da bo odslej

oskrbovala sama posle prenešenega delokroga, ki jih je doslej opravljal magistrat sam. V Trstu je magistrat imel oblast, ki jo imajo po drugih okrajih c. kr. okrajna glavarstva. Vlada je ustvarila mesto namestništvenega svetovalca, ki pa ne bo imel v svojem področju le poslov prenešenega delokroga, tedaj v prvi vrsti vse vojaške zadeve, ampak tudi okrajno šolsko nadzorstvo. Za Italijane je vladni odlok hud udarec, ker izgube velik in važen del magistratove oblasti. Izgubili so jo baje, ker vlada Italijanom ne zaupa vojaških načrtov za slučaj mobilizacije, češ da poročajo vse avstrijske vojaške tajnosti v Italijo. — Mi se nikdar in nikjer za to ne vнемamo, da bi se oblast države občinam na škodo povišala. A Italijani so kot gospodarji magistrata svojo moč tako grdo zlorabljali in Slovencem ž njo delali toliko krivic, da moramo vladni odlok smatrati za korak k boljšemu. Slovenci so na javnih shodih že dolgo zahtevali ustanovitev državnega okrajnega glavarstva za okolico. Vlada je sedaj storila še hujši korak proti Italijanom. Ti ljudje so bili vsled krivičnosti in nasilnosti nesposobni velikih svoboščin, ki so jim bile dane. Tudi celjskem u magistratu bi podoben nauk ne škodil!

Carinski boj Avstro-Ogrske s Srbijo se nadaljuje. Ves živinski uvoz iz Srbije je zaprt. Srbi so sedaj začeli delati z istimi sredstvi. Uvoz sladkorja so popolnoma prepovedali, odpovedali na milijone vredna naročila pri avstrijskih tvornicah, pri vsaki pošiljati pa delajo težkoče. Srbski trgovci so se zbrali na velikem shodu v Belemgradu, kjer so soglasno odobrili postopanje srbske vlade in se izrekli za carinsko unijo z Bolgarsko. Vse javno mnenje je kljub občutni škodi,

Listek.

„Beseda“ v naši vasi.

Črtica iz polpreteklega časa. — Napisal Tone Srebrnjakov.

Predpustom tistega leta napravilo je naše „Bralno društvo“ slavnostno „Besedo“.

Priprave za to so se vršile na veliko. Sestavil se je dolg program z različnimi točkami, mej kterimi seveda nista izostala slavnostni govor in pa dramatična predstava.

Ko pa je prišlo do tega, da se — po mnenju Čebelnikovega Jožefa — tako imeniten program dá v tisek, vnel se je v pripravljalnem odboru prepir; predsednik je namreč priporočal dve tiskarni in vsled tega so se cepila mnenja. Jedna stranka je bila za „Narodno“ — a druga za „Katoliško tiskarno“ — „kajti dobro je premisliti, predno se odda tak zaslužek tej ali onej tiskarni“ — dejal je Zavihančev Miha.

In takrat je pokazal Sneberčev Gašper globoko temeljitost svoje salomonske modrosti rekši: „Program naj tiskajo pri Blazniku, kjer nam tudi vsako leto oskrbe tako lepo pratiko“. Ta predlog je obveljal.

Ko je bilo to preporno vprašanje srečno rešeno, vnela se je mej diletanti mala razprava, kakošna imena naj si izbero. Nekateri so zahtevali, da pridejo s praviimi imeni na papir, drugi pa so se ogrevali za izmišljena imena, češ to je bolj gosposko.

Tudi v tem so se sporazumeli in ugodilo se je vsakemu po njegovej volji, pač lep znak tedanje naše „solidarnosti“.

Napočil je slavnostni večer.

Dvorana „Bralnega društva“ je bila natlačeno polna, ko se je zagrinjalo gledališkega odra razdelilo na dvoje in se je pokazal na deskah, ki pomenijo svet, rudečeličen in dobrovoljen obraz in pa precej dolge noge slavnostnega govornika Premtétovega Janeza.

O vspehu tega govora društveni zapisniki sicer ne poročajo, pač pa se je ohranilo ustno poročilo, ki pravi, da je Premtétov Janez močno izgrešil svoj poklic, ker ni postal pridigar. Tudi o dramatični predstavi „Zamrzlo srce“ molče ti zapisniki ter se moramo zopet zadovoljiti z ustnim poročilom, ktero nam pové, da je ljubimca igral Ongáv študent in da so se že takrat vaše klepetulje do cela prepričale, da ta študent nikdar ne postane „gospod“, posebno še zato ne, ker je s Zaplotnikovo Miciko plesal trikrat polko.

ki zadene trgovino, ostro proti Avstro-Ogrski. Ta čas je bolgarski kralj Ferdinand že podpisal zakon o carinski uniji. Srbska vlada doslej še ni predložila skupščini zakona o uniji, ker se nadeja, da bodo tudi na avstrijskem dvoru uvideli, da se s Srbijo ne more ravnati kot z otrokom, in se začeli na novo pogajati o kakem mirovnem izhodu.

Državni zbor avstrijski se je sešel dne 30. januarja k odločilnemu zasedanju. Prvo, kar je prišlo na razpravo, je zakon o rekrutih, ki se bo seveda neizpremenjen sprejel. Čehi so porabili priliko in odločno zahtevali uvedbo češkega jezika kot službeni in povelevalni jezik v armadi. Čeravno je pri slovenskih polkih mnogo neredov, se vendar ni oglasil noben Slovenec.

Ogri. Grofu Andrasiju je cesar izročil mirovne pogoje z madjarsko večino ogrskega parlamenta. Vodstvo ogrskih narodnih poslancev sedaj razpravlja o teh pogojih. Iz Dunaja groze, da nastopi absolutizem, da se torej odpravi državni zbor, če se cesarjeve mirovne ponudbe ne vsprejme. Pa ne samo te grožnje, splošna slabost madjarske opozicije in bojazen pred splošno, jednako volilno pravico silijo Košuta in njegove prijatelje, da se vdajo in vsprejmo vlado, ne da bi dosegli madjarskega poveljevalnega jezika. Odločilo se bo prihodnji teden.

Prekop za bolgarsko brodovje. Bolgarski vojni minister je izdelal načrt za grajenje kanala, ki bi spajal Črno morje z Devrenskim jezerom. Tako bi dobila Bolgarija s tem jezerom vsaj eno dobro in varno luko; vsa druga bolgarska pristanišča so zelo neprimerna.

Večna škoda bi bila tudi, da ne omenimo Drenovega Dorčeta. Le-ta si je dal nalogo, da bode z veliko „trobento“ ter s šaljivim govorom v zavihanih rokavih ter opasan z višnjevim predpasnikom zabaval občinstvo.

In zadel je pravo.

Govor se je sicer izgubil, ostali pa so mi nekteri odlomki, posebno pa „verzi“, ki jih je vplel v govor, še do danes v spominu.

Nektere navedem tu-le:

Natakni ta prstan
Brez skrbi na prst,
Zakonskega kupit'
Pa pojdem v Trst.

O! kako bi se jest brez skrbi naspala,
Kob' se jaz zmerom za-te ne bala.

V suši se morajo rož'ce zaliti,
Fantje pa morajo dekleta ljubiti.

Fantič čin, čin, si grablježev sin,
Po noči v vas hodiš, po dnevi ležiš!

Ne hodi za mano, ne boš me dobil,
Sem tist'ga župana, k' je žabe lovil.

Domače vesti.

Današnjemu listu smo priložili položnice. Naročnina za celo leto znaša 4 K, za pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Cenjene naročnike prosimo, naj nam vpošljejo naročnino.

Osebna vest. Potovalni učitelj za vinarstvo g. Fran Gombač je imenovan deželni komisarjem za sadjarstvo in vinarstvo.

Občinski odbor postojnski je imel dne 30. m. m. svojo sejo. Sklenila se je 44% naklada na vse neposredne davke v občini. Toraj za 4% manjša, nego je bila lansko leto. Na novo pa se je sklenilo pobirati priklado od žganja in sicer po 20 h od litra ter po 1 K od hektolitra piva, kterege se v občini povžije. Rešilo se je več prošenj v zadevi domovinstva in podpor.

V zastop zdravstvenega okrožja postojnskega so bili voljeni 27. m. m. skoraj soglasno kot člani gg. Fr. Arko, dež. poslanec in Gregor Pikel, župan, oba iz Postojne, Ivan Jurca, župan občine Bukovje, Leopold Dekleva, župan občine Košana, Peter Žele, obč. svetovalec občine Št. Peter, Matija Ambrožič, posestnik iz Nove sušice in Alojzij Durjava, obč. svetnik občine Slavina. Kot namestnika: Fr. Margon, župan občine Št. Peter in A. Kristan, obč. svetovalec občine Slavina. V zastopu ima vsaka izmed 6. občin postojnskega okraja svojega zastopnika. Volitve se je udeležilo 30 občinskih svetovalcev in županov iz okraja. Izvoljeni so dobili po 29 glasov, kar je lep dokaz sloge in zaupanja. Seveda se imamo za tako slogo zahvaliti okoliščini, da se je

Koblakov Korle in pa Lipoldov Matevž opirati, da se ni zdrsnil raz stol s svojim obilnim trebuhom in ostalo pritiklino.

Toliko se je od ust do ust do danes ohranilo o umetniškem delu slavnostne „Besede“.

Ples? Tudi ta je bil na programu in tudi tega še niso pozabili, še celo tisti ne, katerih ni bilo na „Besedi“.

Koblakov Korle in pa Lipoldov Matevž sta se prva zavrtila in dobro se spominjam, kako mi je takrat Muhov Lovrenc dejal: „Poglej jih no, plešeta kakor „firtavke“.

Potem pa Jože iz Velikega vrha s Hablekovo Barbo, pa Zoretov Janez s Tičevo Mico, pa Smukov Tone s Prelesnikovo Katro, pa Cvilhov France z Mačkovo Lojzo, pa Premtétov Janez s Cebálovo Nežo in Ongav študent s Kajfežovo Miciko.

Godci so godli, plesalci „pribijali“ ob tla in Koblakov Pavle je vriskal in ukal, da so plameni v svetilnicah poskakovali...

In davno je že mežnar odzvonil dan in petelini in kokoši so se oglašale po gredah, ko smo kolovratili domov.

Tako je bilo na „Besedi“ v naši vasi.

In tako dalje. Govor je napravil velikanski utis. Debeluharjev Lojze se je tako smejal, da sta ga morala

volitev vršila brez agitujočih kaplanov in sploh brez zdražbarjev.

Trgovski shod priredi dne 11. februarja t. l. v Postojni slovensko trgovsko društvo „Merkur“. Na shodu bodo govorili zbornični predsednik gospod Josip Lenarčič, zborn. svetnik g. Anton Ditrich, gosp. dr. Fran Windischer in g. Karol Meglič. Natančnejši program prijavimo v kratkem.

Iz Košane se nam poroča, da je postal gospod Leopold Dekleva, župan Košanski, ustanovnik „Košanskega pevskega društva.“

Deželno strokovno društvo združenih samostojnih obrtnikov za deželo Kranjsko se osnuje v Idriji.

Kolodvor v Št. Petru ne zadostuje več, kajti promet se je v zadnjih letih zelo povzdignil. Občina se je že večkrat obrnila do južne železnice, da razširi kolodvor in upamo, da ustreže upravičenim zahtevam, kajti ravno pogoste nesreče v zadnjem času kažejo nujno potrebo novega kolodvora.

V Studenem in Belskem razsaja vročinska bolezen. Ni skoro hiše brez bolnika. Dva sta tudi že umrla za to boleznijo.

Nabori na Notranjskem se vrše v tem-le redu: 5. in 6. aprila v Vipavi, 7. in 9. v Postojni, 10. in 11. v Ilirski Bistrici, 23. v Ložu, 24. v Cerknici, 26. in 27. v Idriji, 28. pa v Logatcu.

V Batujah p. Črniče na Vipavskem je dobiti še precej izvrstnega vina po zmernih cenah. Tamkajšne „Vinarsko in sadjarsko društvo“ gre kupcem zelo rado na roko.

Nevarnega hudodelca Aleksandra Žgavca je prijelo te dni orožništvo na Colu nad Vipavo. Star je šele 35 let, a je presedel že nad 15 let težke ječe radi različnih hudodelstev, kakor požiga, tatvine itd. Sedaj so ga prijeli zopet radi tatvine.

Kovčeg je bil ukraden dijaku Pavlu Gromanu med Št. Petrom in Divačo. V njem je imel vrednosti za 1000 K.

Kaj je novega po Slovenskem.

Družba sv. Cirila in Metoda je poslala l. 1904 in l. 1905 vsem svojim podružnicam okrožnico, v koji pojasnjuje, da se v njenih „Vestnikih“ izkazuje vsakokrat le oni dohodki, ki jih je prejela za preteklo upravnno leto. — V poročilu za veliko skupščino v Št. Juriju ob južni železnici 14. septembra 1905 so znamenani torej dohodki za solnčno leto 1904. Zato ne more biti tiskan med prispevki za l. 1904. na primer oni, ki se nam je izročil šele 8. januarja l. 1905. Priobči se samoumevno šele v „Vestniku“ za prihodnje leto. — Velik nered bi učinili v svojih knjigah, ko bi delali tu izjeme. — Naj se nam ob podobnih slučajih ne očita „nepaznost“ in naj podružnice ne pišejo z izrazi, kakor n. pr. „zahtevamo popravo“ i. dr. Ko bi vodstvo, — oprto na zgoraj znamenane svoje izjave — rabilo tuprilično take besede, bilo bi to umljivo. Nam

napram niso na pravem mestu. A ni na tem, da bi dokazovali, kako napak včinjajo drugi, in naše pismo tudi nikdar ne gre na robotost izrazov. Pač pa stojimo vsakokrat za domovinsko darežljivo ljubav, na kojoj Vas vabimo, to že v tretje pojasnuje tudi danes.

Shod državnih uradnikov ljubljanskih se je vršil dne 28. m. m. Uradništvo zahteva draginjsko doklado, ker se je v Ljubljani življenje zadnjih par let zelo podražilo.

Zavedna slovenska občina so Mošnje pri Radovljici na Gorenjskem. Občinski odbor je soglasno sklenil, da se odstranijo v srenji vse dvojezične table in se nadomeste s samoslovenskimi.

Nesreča na Jesenicah. V nedeljo 28. m. m. zvečer je nastala eksplozija v Martinovi fužini Kranjske industrijske družbe. Razpočila se je menda bomba, ki je prišla med staro železje. Vdrl se je en obok in več delavcev je bilo ranjenih, eden je celo umrl za opeklinami.

Nova železnica skozi Karavanke in dalje skozi Bohinj na Goriško bo otvorjena 1. oktobra t. l.

Oče in ustanovitelj družbe sv. Cirila in Metoda Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji, slavi osemdesetletnico svojega rojstva. Naša šolska družba je bila prvi korak k samopomoči.

Nove slovenske zmage na Štajerskem. Pri občinskih volitvah v Sentovcu v bistriškem okraju so zmagali Slovenci. Tudi v občini Gabernik je občinski zastop v slovenskih rokah.

Sadno drevje so začeli nasajati ob cestah v ptujskem okraju na Spodnjem Štajerskem. Po ostalem Štajerskem, posebno pa po Češkem ni ceste brez sadnega drevja. Tudi po Notranjskem ga je precej, a se premalo zanj brigamo.

Slovensko kmetijsko šolo zahtevajo Slovenci v Št. Jurju na Spodnjem Štajerskem. Nemci temu zelo nasprotujejo, kajti vedo, kaj pomeni izobrazba v rodnem jeziku.

Radi plesa je odredila koroška deželna vlada, da znaša pristojbina za plesno dovoljenje na deželi 10—100 K. Koleki pa so po 4 K. Občinski odbor sme tudi ples prepovedati v kakem slučaju.

Angleški kralj Edvard VII. pride koncem poletja na Koroško. Med potjo se ustavi za nekaj dni pri dunajskem angleškem poslaniku, ki ima posestvo Stenice na Koroškem.

Triletnico so obhajali te dni Ricmanjci, odkar so brez vsega cerkvenega življenja in odkar so jim zaprli cerkev. Najsvetejša pravica vsacega je, moliti Boga v svojem jeziku. To in ničesar družega niso zahtevali Ricmanjci, a vlada — sovražnica Slovanov — jim tega ne dovoli.

Upravo parobrodne družbe Lloyda hoče prenesti vlada iz Trsta na Dunaj. Vlada jemlje Italijanom reč za rečjo, kajti gospodarili so tako, da je skrajni čas, da se jim odvzame uprava.

Boj za Tržič.

Odbor društva „Narodni dom v Tržiču“ razpošilja po vseh slovenskih pokrajinah rodoljubnim srcem le-te pozive: Težak je boj, kojega bijemo tržiški Slovenci proti nasilnim tujcem. Narodna zavest Nemcev in stremljenje ter smotri tržiškega Nemštva pridobiti si poleg nadvlade tudi v vsakem obziru gospodarskih koristi, ako ne postavim, pa nasilnim potom — vse to je že davno prej obstojalo, predno se je začela svetlikati v Tržiču luč slovenske misli.

Napočil je dan preporoda, to je bil dan, ko so tržiški Nemci imenovali šestorico za Tržič malenkostno ali prav nič zaslužnih mož častnim članom tržiške občine, s kojih pomočjo nameravajo obdržati občinske vajeti v rokah.

Preporod se pa zamore izvršiti s tem, da se vcepi, oziroma vzbudi v Tržičanih narodni ponos, kar je mogoče doseči z izobraževanjem in narodnimi priredbami.

V to svrho potrebnih predpogojev v Tržiču manjka. V tržiški šoli je slovenščina pastorka, slovenska društva v Tržiču pa svojih nalog ne morejo izvrševati, ker jim nedostaja pripravnih prostorov. V Tržiču nimamo niti enega lokala, kjer bi mogli imeti Slovenci predavanja, zabavne večere in druge enake omiko in naobrazbo pospešujoče priredbe, Sokol pogreša telovadnico.

Tržiški Nemci, v čigar rokah je kapital, imajo shajališča v svojih privatnih prostorih in ne store ničesar, kar bi pospeševalo občno naobrazbo. In tako ni čuda, da vidi ljudstvo le nemški kapital, temu se klanja in stori vse, kar kapital zahteva.

Da se vsemu temu odpomore, sklenili smo, postaviti si svojo domačijo Narodni dom v Tržiču.

V zavesti, da Tržičani sami v doglednem času ne moremo spraviti skupaj zadostne glavnice, obrača se odbor do rodoljubov, da nam priskočite v pomoč in nas podpirate v našem narodnem delovanju.

Nemška samopašnost sili počasi sicer, a intenzivno na vseh mejah v slovenske dežele. Predvsem je v nevarnosti Tržič, ta najlepši in največji trg na Kranjskem, ki je po velikanski večini slovenski, v katerem pa je nemški kapital zadobil tako premoč, da se je res bati, da zatone v morju nemške nasilnosti. Želeti bi bilo, da se zavzame za slovenski Tržič vsa Slovenija. Hitite torej na pomoč!

Prosveta.

V Hruševju pri Hrenovicah bodo spomladi zidali novo šolo.

Ljudska javna knjižnica se ustanovi v Ilirski Bistrici.

Javna ljudska čitalnica v Ljubljani. Že opetovano se je v Ljubljani poudarjala nujna potreba po čitalnici in knjižnici, ki bi bila dostopna pod najugodnejšimi pogoji vsakomur. Ferijalno akademično društvo „Prosveta“ osnuje tako ljudsko javno čital-

nico. V ta namen vzame „Prosveta“ v najem dosedanje gostilniške dvorane v pritličju „Narodnega doma“. Odbor „Prosvete“ se je obrnil tudi do nekterih ljubljanskih občinskih zastopnikov, ki so obljubili podporo od strani občine. S tem je ustanovitev ljudske javne čitalnice v Ljubljani zagotovljena; ž njo pa je zasnovan tudi temelj za centralno slovensko ljudsko javno čitalnico.

Seznam slovenskih knjig za ljudske knjižnice so sestavili člani „Slovenije“ in ga v kratkem izdado.

V Gorici nameravajo ustanoviti slovensko gledališče. Tudi Vipavci bodo imeli potem več prilike posečati gledališče.

Goriško kmetijsko društvo je sklenilo prirejati skoro vsako nedeljo poučne shode po deželi.

Poučno potovanje na Južno Tirolsko in v Gor. Italijo se vrši, kakor že znano, septembra meseca tekočega leta. Izletniki se bodo peljali čez Gorenjsko, Koroško in preko Francensfeste na Spod. Tirolsko. Obširnejši načrt je objavil zadnji „Kmetovalec“, nakar opozarjamo svoje čitatelje. Želeti je, da se potovanja udeleži tudi kolikor možno veliko Notranjcev; saj nobena beseda, nobena knjiga ne izda toliko, kot to, kar smo videli na lastne oči. Prijave za izlet sprejema kmetijska družba v Ljubljani.

Razstava v Londonu. Velike razstave, ki se vrši letos v Londonu, se udeleže poleg postojnske jame tudi slovenski slikarji, katerim se je menda odkazal za slike eden najlepših prostorov. Umetnik Grohar, eden najnadarjenjših in najboljših slovenskih slikarjev, slika za to razstavo postojnsko jamo. Naj bi naši umetniki večkrat posegli na tako praktično polje. Svet postaja bolj in bolj realen in čim preje se bodo umetniki prilagodili časovnim potrebam, tem preje bodo prišli do boljšega kruha. Oni časi pač izumirajo, ko so pesniki in pisatelji stradali gladi, ker se niso hoteli ozirati na želje ljudi, ampak so mislili, da morajo ljudje prebaviti ravno to, kar se njim sanja. Čisto jasno je vsaka pretirana enostranost največja sovražnica umetnosti.

V Čikagi v Ameriki je začel izhajati nov slovenski list „Proletarec.“ V Ameriki je sedaj že okoli 100.000 Slovencev.

„Slovenske pravice“ se imenuje nov slovenski list, ki je začel te dni izhajati v Celju. Njegovo načelo je: Za svobodo in napredek slovenskega ljudstva. V prvi številki vspehuja slovenske kmete k ponosu, rekoč: „Dandanes, ko je vsak stan začel čutiti, da je tudi on nekaj v celoti, ko se je vsak stan začel zavedati svojih pravic, svojega dostojanstva, se začel zavedati, da mora spoštovati samega sebe — se je tudi med slovenskim kmečkim ljudstvom morala začeti buditi in se že budi zavest, da tudi slovenski kmet zavzema važno mesto v javnem življenju, da ima tudi on pravico govoriti v narodnih zadevah, da ima tudi on pravico izraziti svoje mnenje o katerikoli stvari. Začutil je slovenski kmet, da ni samo njegova dolžnost žrtvovati državi svoj krvni in denarni davek, ampak da mora za

to biti pač deležen več in večjih pravic, kakor jih je bil dosedaj. In s tem se je vzbudil in se mora vzbuditi še bolj v slovenskem kmečkem ljudstvu stanovski ponos, se je vzbudila samozavest. In vendar še ne v oni meri, kakor je to potrebno in kakor bo to končno moralo biti. Še se najdejo med slovenskimi kmeti ljudje, katerim se je z raznimi nauki o ponižnosti in potrpežljivosti vcepilo v srce hlapčevski duh, še se najdejo slovenski kmetje, ki ponižno sklonijo glavo pred vsakim „gospodom“, ne zavedajoč se, da imajo iste dolžnosti in iste pravice kot on. Najdejo se med slovenskimi kmeti ljudje, ki kakemu uradniku, če pridejo v urad, ali v župnišče, poljublajo roko, najdejo se ljudje, ki v svoji „ponižnosti in potrpežljivosti“ — ali boljše rečeno, v svojih hlapčevskih nazorih ne vedo, kako bi bolje in lepše „onikali“ razno „gospodo“, najdejo se slovenski kmetje, ki smatrajo vsakega gospoda za boga! Vi slovenski svobodoljubni kmetje! Glejte, da izgine končno ta duh hlapčevanja, ta duh ponižnosti in suženjstva iz Vaših src! Kje je Vaš ponos, kje Vaša samozavest? Slovenski kmetje ste, svobodo ljubite, ponižnost in hlapčevskega duha sovražite, — in ponosno in odkrito glejte v oči vsakomur, s komur imate opravka! Spoštujte vsakogar, naj bo duhoven, učitelj ali uradnik, če je spoštovanja vreden, a tudi Vas mora spoštovati vsakdo, dokler ste spoštovanja vredni. Spoštovani pa boste le, če se boste končno vsi svobodoljubni slovenski kmetje otresli suženjskega duha ponižnosti in potrpežljivosti. V časih tako težkega boja za obstanek in za pravice slovenskega kmeta proč s ponižnostjo — s ponosom, samozavestjo na dan!

Narodno gospodarstvo.

Ustanovitev kmetijske podružnice v Orehku.

Pretečeno nedeljo se je ustanovila podružnica kmetijske družbe, h kateri je že pristopilo primeroma veliko članov. Ob tej priliki se je vršilo polnoštevilno obiskano predavanje ravnatelja kmetijske družbe gospod Gustav Pirca, ki nam je v lahko umljivih in lepih besedah govoril o razvoju kmetijstva in o potrebi združevanja kmetov. Poleg tega je govoril še mlekarški nadzornik gospod Jakob Legvart o vzrokih, vsled katerih propada kmetijski stan, in navedel uspešen nauk, kako temu odpomoči. Obedve predavanji so naši vrli vaščani z vidnim zanimanjem poslušali in čula se je želja da bi se še večkrat našli skupaj pri predavanjih. — Želimo novi podružnici veliko uspeha. Gleda naj pred vsem, da poglobi med člani stanovsko zavest, in jim skuša pridobiti kolikor mogoče strokovne izobrazbe. Za prvi čas ni boljšega sredstva v dosego tega, kot da prireja podružnica sestanke, na katerih naj se gospodarji razgovarjajo o svojih stanovskih potrebah. Naprosi pa naj se sem pa tam veččake, ki lahko prirede taka poučna predavanja, kot ste bili zadnji dve. Na delo torej!

Žalostna vest. Poroča se nam, da se namerava nekje na Notranjskem ustanoviti privatna mlekarna,

ki naj bi zadružne v njeni okolici izdatno oškodovala. Prepozno nam je došla vest, da bi se mogli prepričati, koliko je na stvari. Vemo le, kako usodepolen se je tak pojav izkazal v Šent Petru na Krasu. Z ozirom na korist zdravega zadružnega gibanja bomo seveda stvar z zanimanjem in brezobzirno zasledovali.

Ali naj se dajejo mlekarke zadruga privatnikom v najem? Klerikalni listi se zadnji čas zelo hudujejo, da prehajajo naše mlekarnice polagoma v najem, ali bolje rečeno, v last privatnih kapitalistov. Najprej povemo, da smo tudi mi bili vedno načeloma proti temu. Danes pa uvidevamo, da je sicer za naše zadruga na eni strani škoda, da poberejo naš najlepši dobiček kapitalisti, na drugi strani pa priznavamo, da vendarle za nas posebna sreča, da se je sploh kdo dobil, ki hoče prevzeti riziko prodaje in organizacijo našega mlekarstva. Povemo pa klerikalcem v brk, da so oni, ki onemogočujejo ustanovitev samostojne mlekarke zveze, ki bi edina mogla nadomestovati kapitalistične odjemalce. Sicer pa ne razumemo, kako se upajo tako hinavsko pisati o stvari ljudje, ki imajo pri stvari sami največ žlindre. Največje klerikalne mlekarnice kot ona v Loki in Cerknici, šle bi rakom žvižgat in ribam pet, ko bi jih ne rešil kapitalistični „Trifolij“ iz Trsta. Sicer pa je ta način oddaje mleka vsekako kolikor toliko reguliral naše mlekarstvo, ki bi morda ravno vsled desorganizacije poginilo. Omenjamo še, da imajo tudi v Švici zadruga privatniki v najemu. Da se torej razumemo: Mesto da zvrčajo klerikalci krivdo glede najema mlekaren na druge, naj primejo sebe za nos; saj so ravno oni krivi, da se ni moglo naše mlekarstvo zadružno centralizovati.

Vodno napravo za proizvodnjo elektrike namerava zgraditi na Savi pri Krškem g. Jos. Lenarčič iz Vrhnike.

Jadranska banka v Trstu je začela poslovati 13. novembra 1905. in je imela do 31. decembra 1905 prometa 14,955.802 K. Dosedaj je promet narastel že nad 20 milijonov. Kreditni delokrog sega že daleč v Italijo.

Narodno-gospodarski klub se je osnoval v akademskem društvu „Slovenija.“ Namen ima pripravljati dijake za narodno-gospodarsko delo.

Davka plača Koroška 3,468.790 K na leto. Na vsakega Korošca pride 7 K 20 h.

Kako je mešati umetna gnojila? To vprašanje je zelo važno. Ker rabimo za isto polje pogosto različna gnojila, moramo jih preje zmešati, da si tako tudi prihranimo časa pri posipanju. Marsikdo zmeša prekmalu, dolgo preje, predno rabi, in potem šele razsipa. To je čisto napačno, ker se med tem gnojila pokvarijo. Tomaževe žlindre ne smemo mešati z amonijakom, z gnojem iz hleva in stranišč, in tudi žganega apna ne. Čilski solitar pa lahko zmešamo s superfosfatom, a le s suhim, in če potem mešanico takoj raztrosimo. Solitar tudi lahko mešamo s kompostom in gnojem iz hleva in stranišč.

Kako je gnojiti travnike? Za prvi poskus si izberimo kak raven, jednoličen travnik. Cela trata naj bo jednake rasti in kolikor se dá jednake vrste. Zato je dosti kakih 15 arov. Razdelimo ga v tri dele po 5 arov in opredelimo. Travnik naj bo v ravani, da voda ne splavi gnoja na spodnjeležeče travnike. Jedno od teh parcel pustimo nepognojeno, drugo pognojimo z žlindro in tretjo z žlindro in kajnitom. Prvi dve parceli bodeta imeli veliko in bujno rast. Tretja, ki je bila pognojena z žlindro in kajnitom, pa najlepšo. Ako pretehtamo potem seno od teh treh parcel, bomo še le videli razloček. To da sicer precej dela, a potem, ko vidimo vspehe, se tudi tega ne bomo strašili.

Mesto in dežela.

Naprošeni smo, da objavimo sledeči članek: „Obžalovati moramo, da se zastopstva mnogih mest v Avstriji še sedaj ne zavedajo, kako zelo škodujejo sama sebi, ako zatirajo domače kmetijstvo. Jasno je, da naraščaj z dežele poživlja in krepí mestno prebivalstvo. Brez tega bi se tudi industrija, obrt in kupčija nikakor ne mogle uspešno razvijati. Najškodljivejše je pa tole. Ako propade domače kmetijstvo, postane dotična dežela odvisna glede najnavadnejših živil od tujih, dovažanih produktov in konsumentje morajo seveda plačevati zanje poljubne cene. Prepuščeni so na milost in nemilost mednarodnim špekulantom. In ravno mesta občutijo tak udarec najbolj. Vse velike države starega veka so poginile le vsled tega, ker so žrtvovale domače kmetijstvo kupčiji. Kdo bi se ne čudil, ako sliši, da nosi celo Angleška kal pogina v sebi od onega časa, ko je s silo zatrla kmetski stan.

Dobe se še ljudje, ki kažejo, da o tem narodno-gospodarskem vprašanju ničesar ne razumejo. To nam dokazuje jedna izmed zadnjih sej občinskega sveta v Celovcu. Pavdarjati moramo, da je Celovec glavno mesto dežele, ktere kmetijstvo je navezano skoraj izključno na živinorejo. V imenovani seji je zahteval namreč občinski svetnik dr. Angerer, da vloží tudi zastopstvo celovškega mesta do vlade peticijo ter zahteva v prid mestnemu prebivalstvu, da odpre vlada naše meje za živinski dovoz iz Rusije in Rumunske. Dr. Angerer pravi, da so sedanje mesne cene veliko previsoke in da draži živinske cene naš izvoz na Nemško. Ta dražitev živine je po njegovem mnenju neopravičena. Žalibog se te cene ne bodo dolgo obdržale, ampak zelo padle, kakor hitro se uveljavi povišana nemška carina na živino. To podražitev živinskih cen, ki itak ne bo trajala dolgo, bi se pač smelo privoščiti živinorejcem. Spomniti se je treba, kako nizke so bile v zadnjem času cene živini in kako draga je bila klaja v prvi polovici preteklega leta. Če še vpoštevamo slabo lansko letino, nam je jasno, da bi moral avstrijski kmetovalec propasti, ako bi moral letos živino preveč ceno prodajati. Sploh pa moramo reči, da je danes cena mesu višja, kot bi bilo primerno glede na ceno živine.

Ako se odpro naše meje ruskemu in rumunskemu uvozu, bi bilo to samo mesarjem v korist, konsumentje pa ne bi imeli od tega čisto nič. Tamošnja živina je namreč zelo ničeva in take vrste nam tudi v Avstriji ne manjka.

V mestih se zahteva v veliki množini meso pitanih volov. Ker se pa iz imenovanih dežel ne bi mogli uvažati, bi se jih moralo torej šele pri nas izpitati. Seveda bi se pri tem ne gledalo bogve kako strogo na kakovost živine in tako bi ne bilo nemogoče, da se zanese k nam živinska kuga.

Vrhu tega imamo pa skušnjo, da mesarji niso še nikdar znižali cene mesu, ako se je živina pocenila. Nasprotno so pa hitro izkoristili vsako najmanjše podraženje živine.

V naši živinoreji je naloženih mnogo milijard kron avstrijskega narodnega premoženja. Ker bi se z uvozom ruske in rumunske živine čisto lahko zanesla tudi azijska živinska kuga, bi bila s tem uničena domača živinoreja. Koristi bi pa ne bilo druge, kakor če bi se v najugodnejšem slučaju pocenilo meso za par vinarjev. V narodno-gospodarskem oziru bi bila to velikanska nezmisel, in avstrijski živinorejci bi morali odločno nasprotovati, ako bi vlada nameravala kaj tacega. Moč za to imajo dovolj. In ravno vsled tega so take peticije in resolucije za nas popolnoma brezpomembne. Ž njimi se ne doseže nič družega, kakor da se poglobi prepad med mesti in deželo. Želeti bi pa bilo, da bi se ti medsebojno podpirali, ker obstoj in nadaljni uspešni razvoj Avstrije, kakor vsake druge dežele sloni na skupnem delovanju vseh pridelujočih stanov.

Po svetu.

Promet na avstrijskih državnih železnicah. Skupni dohodki za prevažanje oseb v preteklem letu znašajo 73,385.000 K, za blago pa 193,286.000 K, skupaj 266,671.000 K proti 253,939.730 K leta 1904. Dolgost železniških prog je znašala 8898 km proti 8750 km prejšnjega leta.

Češki dobrotnik. Predsednik češke akademije v Pragi, član gosposke zbornice, Josip Hlavka, je velik dobrotnik svojega naroda. Zopet je podaril narodu dve veliki ustanovi, in sicer 250.000 K za napravo višjega gospodarskega zavoda in 2 milijona kron za humanitarne in znanstvene namene. Gospodarski zavod bo urejen kot oddelek akademije. V njem se bodo pod vodstvom teoretičnih in praktičnih strokovnjakov poučevali in izpopolnjevali mladi ljudje v industriji in trgovini. V ta namen se bodo podpirali tehnik in trgovski akademiki, da morejo vstopiti v prakso pri velikih industrijskih podjetjih, v velikih trgovinah, da se nauče čimveč jezikov, da gredo na poučna potovanja ter si ogledajo razna podjetja v inozemstvu. Ustanovo dveh milijonov začno rabiti za svoje namene ob primernem času, a načrt se pojasni natančneje pozneje. Kakor znano, je ta veliki

češki mecen položil temelj češki akademiji z ustanovo 200.000 K, nadalje pa je daroval 100.000 K za češko slikarsko akademijo v Pragi. Osnoval je tudi dijaški konvikt v Pragi. Slavni češki mecen slavi letos svoj 75. rojstni dan.

Tovarna, ki deli čisti dobiček med delavstvo. Vodstvo tovarne papirja v Zagrebu je sklenilo, da razdeli šestino čistega dobička med delavstvo. Letos so dobili delavci 6000 K. Najvišji del je znašal 100 K, najnižji 13 K.

Pisalni stroj za slepce. Kakor znano pišejo skoro po vseh večjih uradih, javnih in zasebnih, s pisalnimi stroji. Piše se še enkrat hitreje kot z roko, bolj čedno in tudi če treba po več izvodov naenkrat. Toda brez oči ni šlo. Sedaj pa je iznašel Francoz Dussand pisalni stroj, s katerim bo mogoče slepcem pisati in pisano brati tako lahko, kakor drugim ljudem. Stroj je lahek, da ga nosi slepec lahko seboj. Izvaja naglo in piše lično. Ta nova iznajdba bo velikega pomena, kajti na celem svetu je kakih 2 milijona slepcev.

Časnikarstvo na Angleškem je na vrhuncu vsega časnikarstva, a to ne samo danes, temuč odkar se pripisuje časopisom svetovni pomen. „Times“ so plačevale za vsako potovanje iz Marzilje v London po 2000 frankov in še po 50 frankov nagrade za vsako uro, ki jo je kurir prihranil od določenih mu 66½ ur. Na ta način je dobil list pošto iz Indije za par ur poprej, kakor jo je pripeljala kraljeva pošta v London. Za časa francosko-nemške vojne leta 1870. si je poročevalec „Timesa“ najel posebni vlak, da je prinesel svojemu listu poročilo o bitki pri Sedan. V 20 letih, t. j. od l. 1871. do 1891. so se na Angleškem pomnožile brzojavke za časopise od 21 na 600 milijonov besed.

Izumitelj petrolejske svetilke Anglež James Hincks v Birminghamu je pred kratkim umrl star skoraj 90 let. L. 1858. je dobil patent za izumljeno prvo petrolejsko svetilko. Svojo iznajdbo je potem izboljšal in si pridobil s tem ogromno premoženja.

Kako dolgo žive rastline in drevesa? Neki ameriški list poroča, da žive najkrajši čas jablane, od katerih žive nekatere vrste samo 40 let, dočim živi bršljan do 450 let, javor 500, breza 600, pomaranča 620, cipresa do 800, platana in lipa 1000 let, jelka 1200, hrast 1500. Cedra raste tudi do 2000 let. V Kaliforniji v Ameriki pa so drevesa, ki so stara celo 5000 let.

Največje gozde ima srednja Afrika. Tam je površina 4800 kilometrov dolga in 3000 kilometrov široka, obrastla z gostim pragozdom. V Kanadi v pokrajinah Quebeck in Ontario je z gozdom obrasle zemlje v dolžini 2700 kilometrov in v širini 1000 kilometrov. Na bregovih velike reke Amazonke pokriva gozd svet 3300 kilometrov na dolgo in 2000 kilometrov na široko.

Za kratek čas.

Pred sodnijo. Sodnik: „Toraj Vi pripoznate, da ste res vlomili v hišo gospoda Dolinarja?“ — Tat: „Seveda, pa le zato, ker sem imel namen snubiti njegovo hčer in sem se hotel le prepričati, koliko mož premore.“

Razumela se nista. Ameriški milijonar Vanderbilt se je nekoč prav naglo vozil s svojim avtomobilom po neki okrajni cesti in pri tej priliki povozil nekega psa. Takoj vstavi avtomobil in gre gledat povoženega psa. Neki kmet, ki je na travniku poleg ceste kosil in vse to videl, pristopi k psu, ga ogleduje in maje z glavo. Vanderbilt mu ponudi bankovec za 100 kron rekoč: „Ali Vam to zadostuje za psa?“ Kmet prikima. Vanderbilt mu da denar in odide. Kmet gleda za njim, potem si še enkrat natančno ogleda stokronski bankovec in mrmra sam pri sebi: „Sedaj bi pa vendar rad vedel, čegava je ta pasja mrha.“

Tržne cene v Ljubljani.

Semena:	
Domača detelja	od K 100.— do K 110.—
Lucerna	» » 130.— » » 140.—
Laneno seme	» » 27.— » » 29.—
Fižol:	
Rudeči ribniški	» » 26.— » » 27.—
Prepelčar	» » 28.— » » 30.—
Žito:	
Pšenica	» » 18.— » » —.—
Rž	» » 14.80 » » —.—
Ječmen	» » 15.— » » —.—
Oves	» » 16.60 » » —.—
Ajda	» » 15.60 » » —.—
Kože:	
Goveje z rogmi vred	» » 100.— » » 114.—
Telečje	» » 135.— » » —.—
Svinjske	» » 400.— » » —.—
Lisičje	» » 9.— » » 10.—
Kunine (belice)	» » 32.— » » 38.—
» (rumenice)	» » 45.— » » 56.—
Dihurjeve	» » 6.— » » 6.50
Vidrne	» » 24.— » » 25.—

Za 100 kilogramov.

Za par.

Velika trgovina in pekarija

ANTON DITRICH v Postojni

priporoča bogato zalogo špecerije, železa, porcelana, stekla, galanterije, barv in kolonijalnega blaga na debelo in drobno.

Zaloga Portland- in Roman-cementa ter vseh potrebščin za stavbe.

Zastopstvo za Notranjsko najboljšega strešnega krila „Eternit“ in druge raznovrstne opeke za kritje streh.

o o o

Rudeča sol in redilni prašek za živino.

P. n. gostilničarji dobijo steklo, porcelan in kuhinjsko opravo po nižanih cenah.

P. n. rokodelci dobijo na vse v njih stroko spadajoče orodje in blago primeren popust.

Zahtevajte cenike zastonj
in poštnine prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

U r a r

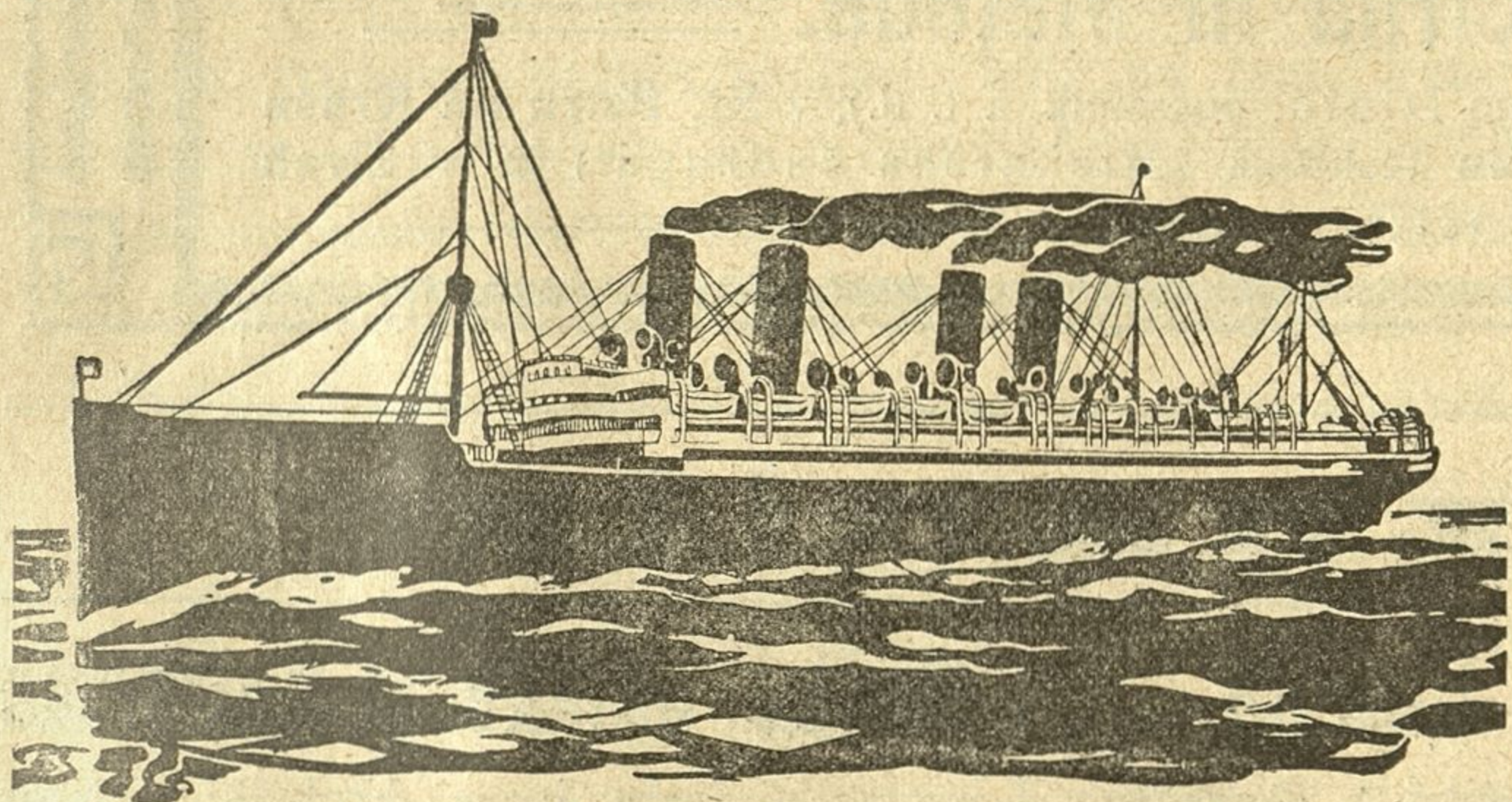
in **trgovec zlatnine in srebernine,**
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

POZOR!

BERITE!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je
s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz BREMNA v NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“,
„Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Prekomorska vožnja traje samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike
gori navednega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse
proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU
KOLODVORSKE ULICE ŠT. 35.

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto.
— Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in
brezplačno. — Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Kolorado,
Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon
in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno
čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale
dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Kolombo,
Singapore, v Avstralijo i. t. d.

Notranjci, berite, širite in naročajte
„Notranjca“!

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoldne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak
in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

Karol Jelovšek

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

MAKS ŠEBER

v Postojni.

Akcidenčna tiskarna.

Knjigoveznica.

Fotografični atelije.

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska
vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa
druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k
veselicam in občnim zborom, programe, nazna-
nila o zarokah, porokah itd., parte liste, pisma
in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice,
trgovska naznanila itd. itd.

Loterijske številke.

Gradec, 27. januarja 58 75 40 42 24
 Dunaj, 27. januarja 73 17 43 88 48

**Notranjci, rabite narodni kolek v
 korist družbe sv. Cirila in Metoda!**

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

posluje vsak petek od 9. do 12. ure dopoldan

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila po 6 %

na osobni kredit ali proti vknjižbi.

Izjemoma in v nujnih slučajih se sprejemajo vloge in dajo posojila tudi ob drugih delavnikih.

Pivovarna „G. AUER-jevi dediči“

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12.

priporoča svoje izvrstno marčno in na bavarski način varjeno pivo

v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Zaloge na Notranjskem so: v **Idriji** (založnik gosp. Franjo Didič, posestnik i. t. d.), v **Št. Petru na Krasu** (založnik gosp. Anton Rebec, vinotržec), v **Prestranku** (založnik „Mlekarska zadruga“) in v **Žireh** (založnik gosp. Matija Gostiša, posestnik).

Mala naznanila.

Fine in okusne pustne krofe

priporoča **J. Jager**, slaščičar v Postojni, Jamska cesta 241. Naročila se točno izvršujejo. — Na zalogi so tudi vedno druga peciva za čaj, fini bonboni itd.

Izvrstno naravno brinjevo olje,

pristni brinjevec in slivovko ima naprodaj in pošilja na zahtevo vzorce **Štefan Pivk**, Predgrize, p. Črničrh nad Idrijo.

Učenca ali učenko

se sprejme, ki ima veselje in sposobnost za trgovsko obrt. Kje? pove upravništvo „Notranjca“.

Učenec

ne pod 14 let star, tudi nekoliko nemščine več in poštenih starišev, sprejme se v trgovino mešanega blaga. Ponudbe na **J. Razboršek**, Smartno pri Litiji.

Vreče od hmelja

po 4 K komad ima naprodaj **A. Thorausch**, pivar v Senožečah, Notranjsko.

Divje kostanje,

lepo krepko drevje za drevorede ima po ceni naprodaj **Trško oskrbništvo** v Postojni.

Cementne cevi

razne velikosti so po zmernih cenah naprodaj pri **Jos. Dekleva** v Postojni.

Konja, koleselj in dva voza

proda po zmernih cenah **Janez Šibenik**, po domače Lovrač, v Postojni, Jamska cesta št. 42.

Krepkega mesarskega učenca

ki ima veselje za mesarsko obrt, sprejme **Franc Znidaršič**, mesar v Postojni.

Moške obleke in uniforme

izgotavlja **Josip Jurca**, krojaški mojster v Postojni, na Jamski cesti št. 243. — Solidno delo in zmerne cene.

Učenec

poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom **V. Šket** v Ilirski Bistrici.

Kašelj.

Kogar kašelj nadleguje, naj rabi okusne in olajševajoče **Kaiserjeve prsne karamele**. 2470 notarsko poverjenih pričeval nam dokazuje, kako uspešno se jih rabi zoper kašelj, hripavost, katar in zaslinjenje. — Zavitek 20 in 40 vinarjev. — Edino pristne so one, ki imajo varstveno znamko »Drei Tannen«. Zalogo ima **J. Hus**, lekarnar v Vipavi.

Več sto visokodebelnih sadnih drevesc

prodaja po nizkih cenah krajni šolski svet v Postojni.